

نمایه سازی نشریات ادواری

نوشته: پیتر فرایدی

ترجمه: زهره آقامیری

امروزه بعلت کثرت نشریات ادواری، مسئله نمایه سازی آنها بیش از هر زمان دیگر احساس میشود. نشریه *The Newspaper Press Directory* بیش از ۵۵۰۰ نشریه ادواری را نام میبرد که در بریتانیای کبیر منتشر میشوند. بر طبق آمار *Ayers Directory for Periodicals* متجاوز از ۲۰۰۰۰ نشریه ادواری در ایالات متحده و کانادا منتشر شده است که به هیچوجه نمایه ندارند، حال آنکه تعداد کثیری از آنها بایستی حداقل دارای یک نمایه سالیانه باشند.^۲ داشتن نمایه، بخصوص برای مجلاتی که حاوی گزارش انجمن های پژوهشی هستند بسیار ضروری است و اینگونه نشریات بدون داشتن نمایه بزحمت میتوانند مورد استفاده محققین قرار بگیرند. هدف از تهیه نمایه برای نشریات ادواری این است که بتوان بوسیله آنها محل مواد خاص را تعیین نمود. (با وجود اینکه اکثرا استفاده کنندگان نمایه مجلات مایل نیستند که برای یافتن مطلب مورد نیاز خود به بررسی کامل نمایه و یا تجزیه و تحلیل دقیق آن بپردازند، نیاز برخی از مجلات بیک نمایه جامع را نمیتوان نادیده گرفت.) این نیاز بخصوص در مورد مجلاتی که چکیده قسمت مهمی از آنها را تشکیل میدهد و یا آنهایکه در یک زمینه خاص منابع اطلاعاتی مهمی بشمار میآیند، احساس میشود.

انواع نشریات ادواری

نمایه نشریات ادواری بر حسب نوع نشریات تفاوت می یابد. عواملی چند که در تهیه نمایه نشریات ادواری موثرند، عبارتند از: موضوع نشریات و برخی از جنبه های خاص آنها، سطح معلومات افرادی که نشریه برای آنها نوشته میشود، حجم مجله و بالاخره نوع افرادی که از مجله استفاده میکنند.

^۱ Indexing

ارقام از: R.L.Collisons Index and Indexing, 2d ed 1959 نقل شده است. ^۲

بطور کلی نشریات ادواری را میتوان براساس جنبه های خاص آنها به گروههای زیر تقسیم بندی نمود؛ (۱) مجلات خبری، (۲) مجلات داستانی که اغلب احتیاج به نمایه شدن ندارند، (۳) مجلات انجمن های تحقیقی، (۴) مجلات علمی و فنی، (۵) مجلات فنی و تجاری، (۶) چکیده ها و مجله های بررسی کتاب

خصوصیات نمایه نشریات ادواری

با وجود آنکه، اصول کلی نمایه سازی در مورد نشریات ادواری نیز مانند سایر نشریات باید رعایت شود، لازم است که به برخی از جنبه های نشریات ادواری و روزنامه ها توجه خاص مبذول گردد. اولاً معمول است که نمایه نشریات ادواری بعد از گذشت فواصل زمانی معین تهیه شود، که این فاصله زمانی در مورد مجلات غالباً یکسال و در مورد روزنامه های روزانه سه ماه و حتی در بعضی از موارد دو ماه است.

ثانیاً چون اغلب در هر شماره، صفحه گذاری نشریات ادواری مجدداً آغاز میشود (این نوع صفحه شماری کم و بیش خاص روزنامه ها است) لازم است برای نمایه سازی مقالات، نه تنها شماره صفحه را ذکر نمود، بلکه به شماره مجله و یا ماه یا تاریخ مشخص آن نیز ارجاع داد.

بر خلاف کتب معمولی، نشریات ادواری اغلب مشتمل بر تعدادی مقالات مستقل، در زمینه های بسیار متفاوتی هستند که بقلم نویسندگان مختلفی میباشند. از این رو، بایستی حداکثر دقت را در مورد انتخاب سر عنوان های موضوعی استاندارد شده بعمل آورد تا یکدستی کامل نه تنها بین مواد گوناگونی که در حال حاضر نمایه میشوند، بلکه بین آنهایی که در آینده نمایه خواهند شد، حفظ شود. هنگامیکه یک سر عنوان موضعی انتخاب شد، بایستی کلیه ارجاعات لازم نیز برای آن تعیین شود و لغات مترادف آن نیز ذکر گردد. لیکن در اینجا باید، به مسئله تغییر اصطلاحات در اثر مرور زمان توجه دقیق مبذول نمود. بعنوان مثال میتوان گفت مبحثی که زمانی در فیزیک "میدان های الکترومغناطیسی" نام گرفته بود، امروز "میدان های کاهنبائی" خوانده میشود. در هر حال زمانی که قبول کردن چنین سرعنوان های موضوعی جدید ضروری بنظر میرسد اصطلاح قدیمی بایستی حداقل برای مدتی در نمایه نگاه داشته شود و به اصطلاح جدید ارجاع داده شود.

تا چه میزانی موضوعات مقالات نشریات ادواری بایستی نمایه شوند؟ نمایه اغلب نشریات ادواری منحصر به دادن یک موضوع برای هر مقاله است که اغلب کافی نیست. بسیاری از مقالات علاوه بر یک موضوع کلی، مشتمل بر اطلاعات با ارزشی راجع به سایر زمینه ها هستند که بنوبه خود دارای اهمیت اند و عده یی خواهان کسب این اطلاعات هستند. از این روست که باین اطلاعات نیز باید سر عنوانی خاص داد. آنچه که میتوانیم در این جا بیان داریم این است که حدود و دامنه نمایه

مجلات بستگی به نوع نشریه ادواری، خوانندگان آن، مهمتر از همه مقدار جایی است که ویراستار یا ناشر برای نمایه کردن نشریه اختصاص داده است.

برخی از نشریات ادواری دارای دو نمایه جداگانه برای "نویسندگان" و "موضوع ها" هستند؛ لیکن بنظر نویسنده این مقاله این نوع نمایه ها ارزش چندانی ندارند. H.B. Wheally سالیان دراز مبارزه کرد که ثابت کند "نمایه" چیزی است واحد و غیرقابل تقسیم. علاوه بر این، ممکن است نام یک نویسنده "موضوع" نیز قرار بگیرد، بنا بر این بسیار ناراحت کننده است که انسان مجبور شود برای کسب همه اطلاعات مربوط به این نویسنده به بیش از یک نمایه رجوع کند.

جائیکه عنوان های طبقه بندی شده از قبیل "اعلان فوت" یا "بررسی" بکار گرفته میشود تمام موضوعات فرعی باید تحت عنوانی جداگانه آورده شوند. بهترین روشی که برای "بررسی" پیشنهاد شده این است که عنوان های اصلی را تحت نام نویسندگان آنها و عناوین فرعی را زیر عنوان آثاری که در مجله بررسی شده نمایه سازیم.

تهیه نمایه روزنامه

در نمایه سازی روزنامه ها نیز مسائلی که خاص آنهاست، پیش میآید. روزنامه (The Times لندن) که از جمله روزنامه های انگشت شماری است که سالیان درازی نمایه منتشر میکند، گروهی مرکب از هفت کارمند دارد که نمایه این روزنامه را که هر دو ماه یکبار منتشر میشود، تهیه مینمایند در اینجا زمان عامل اصلی است. هر یک از کارمندان مجرب این بخش موظف است که در هر روز ۴۵۰۰۰ کلمه را که از نظر نمایه سازی مطالب خبری ارزش دارند با دقت بررسی کند و تقریباً ۵۰۰ ارجاع تحت سرعنوان های مربوط بنویسد. در مورد انتخاب سرعنوان های موضوعی بهتر است که قسمتی از گفته ویراستار "نمایه تایمز"، آقای C.H.J. Kyte¹ را نقل کنم: گر چه بعضی از موضوعات را باید تحت سرعنوان های موضوعی کلی آورد، لیکن ما سعی مینمائیم تا آنجا که امکان دارد، موضوعات را تحت عنوان های خاص بیاوریم. و همین اصل است که اختلاف بین "نمایه تایمز" و "نمایه نیویورک تایمز" را بوجود میآورد. در این جا مثالی میآوریم که چگونه یک داستان به دو طریق مختلف از طرف ما و از طرف نیویوریک تایمز" نمایه شده است. فی المثل میخواهیم موضوعی درباره "پل لندن" را نمایه کنیم. در "نمایه تایمز" چنین آمده است: "پل لندن، نقشه های بازسازی"، بدون آنکه هیچگونه ارجاعی برای آن ذکر شده باشد. در "نمایه نیویورک تایمز" همین موضوع تحت "پل ها" با سر عنوان فرعی "تمس، پلی بندی" آورده شده و سپس خلاصه یی از چگونگی داستان درج شده است.

¹ Kyte C.H.J The Times Index The Indexer Vo. 1 No, 3 (Spring 1979) P.27.

برای آوردن مثال دیگری میتوان به مسئله شورش های نژادی سال پیش لوس آنجلس اشاره نمود. این مسئله در "نمایه تایمز" بدین ترتیب نمایه شده است: "ایالات متحده، سیاهان کالیفرنیا، شورش های لوس آنجلس" و نیز ارجاعی از لوس آنجلس برای آن ذکر شده است. در "نمایه نیویورک تایمز" تمام ارجاعات مربوط به سیاهان با یکدیگر آورده شده ولی چون تعداد آنها بسیار زیاد است به بخش های متعددی تقسیم شده اند. ارجاعات بدین ترتیب ذکر میشوند:

"لوس آنجلس ببینید سیاهان ۱۲۹ و ۱۳۱ و ۱۴۶ و ۱۵۰ و ۱۶۲ و ۱۶۸ و ۱۷۹ و ۱۸۷ (برای شورش واتس)

بررسی نمایه ها

با در نظر گرفتن این موضوع که نشریات ادواری از نظر حدود و وسعت، اندازه و فاصله انتشار با یکدیگر متفاوتند، در ست نیست که برای تهیه نمایه نشریات ادواری تنها یک روش واحد را پیشنهاد کنیم. مناسب ترین طریق برای بحث درباره این موضوع و پرهیز از تعمیم های نامربوط، اینست که به بررسی فهرست های جاری^۱ پردازیم و ببینیم که این نمایه ها تا چه حد بکار می آیند و چگونه میشود آنها را اصلاح کرد. لیکن در این بررسی هم امکان اشتباه میرود، بدین معنی که میتوان به سادگی به اشتباهات و یا نکات حذف شده نمایه یی پی برد و بدین نتیجه رسید که بطور کلی این نمایه نارسا است، چه بسا در واقع نمایه مورد نظر برای استفاده کننده مفید بوده و پاسخگوی نود درصد سئوالات او باشد. از طرف دیگر باید این نکته را بخاطر داشت که تهیه نمایه کامل گران تمام میشود و امکان دارد سرسری بودن بسیاری از نمایه ها معلول علت های اقتصادی و یا اشتباهاتی از جانب نمایه سازان باشد.

نمایه های نخستین

از زمانی که نشریات ادواری بوجود آمده اند، مسئله نمایه کردن آنها نیز مطرح بوده است. در اینجا بد نیست که به اولین نمایه هایی که تدوین شدند هم از لحاظ ارزش آنها و هم از این جهت که پایه و اساس نمایه های جاری هستند، اشاره کنیم.

در سال ۱۸۲۱، "Gentlemans Magazine" دو جلد نمایه قطور برای سال های ۱۸۱۷-۱۸۱۸ منتشر نمود. نمایه مزبور هر چند دارای محدودیت هایی است لیکن هنوز دارای ارزش بسیار زیادی

تمام مثالهایی که در اینجا ذکر میشوند از آخرین شماره ها نقل شده اند: از این رو ممکن است که شکل بعضی از^۱ نمایه ها تغییر کرده باشد (ویراستار)

است. به منظور آشنایی بیشتر با این فهرست بد نیست که چند نمونه از مدخل هایی را که در این نمایه آورده شده اند، بدون ذکر شماره جلد و صفحه مجله مربوط، ذکر کنیم:

Lort, Rev. Dr. Michael, Character of his writings

Lort, Roger, monument at Tenby

no reference or entry at Tenby

Lothesley, manor, tenure of

Lothian, John Kerr, Marquis of

no reference from Kerr

Lothingland, Island, account of

Lotos, the plant deified

Lotteries

Lotus. See Lotos

Lovat, Rev. John Salt

همین نمونه کوتاه نشان میدهد که یافتن نام شخص یا محل بسیار ساده است، لیکن اگر بخواهید موضوع پیچیده تری را پیدا کنید چنین نمایه بی پاسخگوی نیاز شما نخواهد بود و دیگر ارزشی ندارد. ارجاعات لازم در آن ذکر نشده و از آنجا که به یک لغت از عنوان مقالات استناد شده است و نظم آن تا حد زیادی تصادفی است.

نمونه هایی از نمایه های جدید

با ذکر نمونه ای از نمایه های قدیم، ذکر چند نمونه از نمایه های جاری جالب بنظر میرسد. طبیعتاً هر کسی انتظار دارد که تغییرات زیادی بچشم بخورد و پیشرفت های زیادی حاصل شده باشد. یک بررسی کوتاه از نمایه های جدید نشان میدهد که هنوز اصولی که گردآوری نمایه براساس آن استوار باشد، وجود ندارد و هنوز این اطمینان که استفاده کننده از نمایه بدنبال چه کلماتی میگردد حاصل نشده است.

“Public Administration” مجله بی است که هر سه ماه یکبار منتشر میشود و دارای نمایه سالیانه بی است که مشتمل بر سه قسمت است. در قسمت اول، مقاله ها به همان ترتیبی که هر سه ماه به سه ماه منتشر میشوند، لیست شده اند. قسمت دوم، لیست کتابهای بررسی شده است که به ترتیب الفبائی مرتب شده اند و فهرست نام نویسندگان قسمت سوم را تشکیل میدهد. در تمام قسمتهای مزبور ارجاعات به شماره صفحات است، با این حال در ابتدا توضیحی راجع به صفحه گذاری هر یک از شماره های مجله داده نشده است. بنظر میرسد که این شکل نمایه تقریباً بی ارزش باشد. اگر کسی مجله را در اختیار داشته باشد، دیگر لزومی ندارد که از نمایه آن استفاده

کند، زیرا با نگاهی به فهرست مندرجات مجله می‌تواند در همان مدت زمان یا کمی بیشتر مطلب مورد نظر خود را بیابد.

از جمله مجلات تحقیقاتی دنیا "The Burlington Magazine" است که بخاطر زمینه کارش دقت و صحت در آن بیش از هر مجله دیگری حائز اهمیت است و جای هیگانه تعجبی نیست که نمایه آن دقیق باشد. نمایه مزبور مرکب از شش قسمت است:

۱- لیست فهرست مندرجات ماهیانه مجله

۲- اسامی هنرمندان و صنعت گران که بترتیب الفبائی مرتب شده اند و ارجاعات دقیق به آثار آنها داده شده است.

۳- اسامی نویسندگان با ذکر نام مقالات آنها

۴- مالکیت عمومی به همراه نام موسسات آنها

۵- مالکیت خصوصی به همراه ذکر نام اشخاص

۶- کتابهای بررسی شده در یک ترتیب طبقه بندی شده.

در نظر اول نمایه کامل بنظر میرسد لیکن با یک نگاه دقیق متوجه میشویم که قسمت اصلی آن که نمایه هنرمندان و صنعت گران است، تنها به شماره صفحه تصاویر ارجاع میدهد. بنابراین نمایه مزبور فاقد بخش موضوعی است. چون اکثر مقالات مصور هستند در نظر اول، ممکن است این نقیصه زیاد مهم بنظر نیاید. اگر تصاویری چند از Pussin در مجله باشد، سرانجام میتوان در همان حوالی مقاله مربوط به Pussin را یافت، لیکن اگر در شماره آینده مجله مقاله‌ی در تصحیح مقاله قبلی باشد و این مقاله به همراه تصویر نباشد، هیچگونه نشانه‌ی که حاکی از ارتباط این مقاله با مقاله اصلی باشد، دیده نمیشود و تنها بوسیله فهرست نام نویسندگان میتوان این ارتباط را یافت. نقص اساسی همان وجود نداشتن یک بخش موضوعی است که در یک چنین نمایه دقیقی غیرقابل توجیه است.

نمایه مجله "Listener" که هر شش ماه یکبار منتشر میشود، تقریباً دقیق است. این نمایه ترکیبی الفبایی از نام نویسندگان، موضوعات و عنوان مقالات به همان نظم طبیعی یا معکوس است. بهیچوجه اطلاعات دیگری داده نشده، بدین معنی که نام نویسنده بدون ذکر مقاله‌ی که نوشته و همین طور بالعکس ذکر شده است. در مورد عنوان‌ها مدخل‌های مضاعف بسیاری داده شده تا کار صرفاً از لحاظ ظاهر نمایه سازی موضوعی شباهت پیدا کند. "گوزن در آنژیلیای شرقی" فقط تحت مدخل "گوزن" نمایه شده، نه "آنژیلیای شرقی" بنابراین کمبود ارجاعات موضوعی را نمیشود با مدخل‌های مضاعف محدود جبران کرد.

نمایه ای که برای مجله "Discovery" تدوین شده ترکیبی عجیب از روشهای گوناگون است. قسمت اول آن را لیست الفبایی عنوان مقالات تشکیل میدهد، دومین قسمت آن لیست عنوان کتابهای بررسی شده است و بالاخره سومین قسمت آن فهرست موضوعی مقالات مجله است که ارجاعات آن به شماره صفحه ها داده شده است.

شکل این فهرست موضوعی ترکیبی است از کلماتی که صریحاً در عنوان مقالات ذکر شده و سر عنوان های موضوعی ساده.

در نتیجه در یک چنین نمایه یی، به موضوعاتی از قبیل "کمبود مواد غذایی در جهان" "مصرف جهانی نفت" "جمعیت دنیا" برخورد مینمائیم و در ضمن برای "غذا" "نفت" "جمعیت" ارجاعاتی ذکر شده است. لیکن با وجود آنکه نمایه هایی که ترکیبی از کلمات عنوان و سرعنوان های موضوعی هستند، نقائصی دارند نمایه مزبور را میتوان از جمله نمایه های نسبتاً خوب بشمار آورد.

روش نمایه سازی موضوعی از کلماتی که در عنوان ذکر شده، کاملاً بیهوده و بی اثر است. در یک مجله علمی، چون عناوین از مفاهیم بسیار مختصر تشکیل شده اند، کمتر کسی برای پیدا کردن مطلب مورد نیاز خود دچار اشتباه میشود، لیکن در سایر انواع مجلات چنین نیست و نمایه دقیقی تهیه نمیشود. در حدود یکی دو سال پیش مجله *The Economist* مقاله یی به نام "خانم مسن کهربا" خود را نشان میدهد" داشت. بر طبق الگویی که پیش از این بدان اشاره کردیم، این مقاله تحت کلمات "مسن"، "خانم"، "کهربا" نمایه میشوند. لیکن در واقع کلمه "کهربا" کنایه از نور وسائط نقلیه و "خانم مسن" اشاره به نام خیابانی در شهر لندن است که بانک های انگلیسی در آن جا واقع شده، و بطور کلی موضوع مقاله افزایش نرخ بانکها است.

امکان دارد در نمونه یی که از نمایه مجله پیشین ذکر شد، اشتباه از جانب مسئول تهیه کننده نمایه بوده باشد لیکن اشتباهات متعددی که در نمایه از جانب مسئول تهیه کننده نمایه بوده باشد لیکن اشتباهات متعددی که در نمایه *The Journal of the Royal Society of Arts* می بینیم، مبین ناچیز بودن ارزش آن است. بدین ترتیب ناچاراً به این نتیجه میرسیم که این نوع نمایه در حقیقت هیچگونه کمکی در بازیابی مطلب نمیکند. درست نقطه مقابل آن، نمایه مجله مصور "Perspective" است که از عناوین مقالات و کلمات کلید که سرعنوان های موضوعی را تشکیل میدهند درست شده است. ترتیب کلمات کلید در این مجله چنان است که اگر کسی عنوان مقاله را نیز بخاطر نداشته باشد، میتواند مقاله یی را که میخواهد، پیدا کند.

عنوان یا موضوع

ذکر پیشرفت و توسعه نمایه پاره یی از مجلات در یافتن روش هایی برای بهتر کردن نمایه مجلات خالی را فایده نیست. "Pooles Index to periodical Literature" که سال های

۱۸۸۱-۱۸۰۲ را در بر میگیرد و در سال ۱۸۸۲ منتشر شده، از همان الگوی نمایه سازی پیروی نمود، بدین معنی که با تغییر ترتیب عنوان مقالات، کلمات کلید در اول قرار گرفتند. روش این نمایه نیز منجر به اشتباهات مشابهی شد، بخصوص از این جهت که نمایه توسط افراد متعددی تهیه میشد: مقاله‌ی که عنوان آن "خشکسالی در کلکته" بود تحت مدخل "کلکته" نمایه شده بود، بدون اینکه ارجاعی برای "خشکسالی" داشته باشد، در حالیکه مقاله "خشکسالی لندن" تحت مدخل "خشکسالی" نمایه شده و ارجاعی نیز برای "لندن" نداشت. در آن زمان با منتشر شدن Cutters Rules for a Dictionary catalog (۲۸۷۶) تغییر و تحولی در شرف وقوع بود که ثمره آن در 's Reader The Guide to periodical Literature (۱۹۰۱) مشاهده شد. نمایه مزبور از مدخل‌های نام نویسندگان و موضوعات تشکیل شده، بدین ترتیب که موضوعات در حد خود کامل و مرتب داده شده بودند. در ضمن راه انتخابی برای عوض نمودن کلمات کلید که در عنوان مقالات آورده شده بود وجود نداشت. بدون اینکه مبالغه در کار باشد، برای اولین بار روشی واقعی نمایه مطرح شد از این رو در وضع نمایه‌ها تغییرات و اصلاحاتی داده شد تا اینکه به British Technology Index بر میخوریم که در آن موضوعات تا آن جا که امکان داشته، خاص شده‌اند. بدین ترتیب روش نمایه مزبور بیشتر مربوط به مسائل مجلات منفرد میباشد.

آنچه مسلم است، اختلافاتی بین این دو روش نمایه سازی وجود دارد، لیکن روش نمایه سازی British Technology Index قابل انطباق به نمایه هر گونه نشریه‌ی است. در مقام مقایسه متوجه میشویم که اکثر نمایه‌هایی که بررسی شده‌اند مربوط به دوره پیش از قوانین کاتر میشود. "استاندارد تهیه نمایه برای نشریات ادواری علمی و تحقیقی" که در "The Index" منتشر شد، چند اصل اولیه و لازم را برای تهیه نمایه چنین مطرح مینماید: "مقالات مجلات بایستی تحت مدخل نویسنده، عنوان، کلمات مهم در عنوان، و موضوعی که مورد بحث مقاله میباشد، نمایه شوند. مقاله‌ی ممکن است چندین مدخل موضوعی و نیز مدخل‌هایی برای منابعی که نقل کرده، داشته باشد. اگر این استانداردها مورد قبول واقع شود، بسیاری از اشتباهاتی که قبلاً ذکر شد، دیگر پیش نخواهد آمد، لیکن این مسئله قابل توجه میباشد که پیشنهاد تعیین کلمات مهم (در مدخل تا چه حد است، که این بنوبه خود مسئله‌ی است بسیار جدی و حتی مهمتر از نمایه موضوعی مطمئناً اکنون وقت آن فرار رسیده که اصول نمایه موضوعی بدون توجه به کلمات انتخاب شده در عنوان توسط مولف یا ویراستار مورد بررسی قرار گیرد. و نیز هنوز این تردید همچنان بقوت خود باقی میماند که در بعضی از موارد تهیه نمایه از عنوان مقالات لازم است. اگر مخارج زیادی صرف تهیه نمایه میشود بدیهی است که نمایه از عنوان مقالات نیز باید تهیه شود، لیکن این نکته حائز اهمیت است که عنوان مقاله مجله تا چه حد به خاطر میماند این مسئله که آیا تهیه نمایه عنوان مقالات ضروری است یا نه، بستگی به این نظریه دارد که بطور کلی عنوان داستانها و مقالات مجلات تا

حدی بهم شبیه هستند. میتوان از کسی که حافظه فوق العاده یی هم نداشته باشد انتظار داشت که "آناکارنینا" یا "آسیاب کنار جویبار" را بخاطر داشته باشد، لیکن بزحمت میتوان قبول نمود که همین شخص عنوان "چرا به سیستم دهمی بر گردیم؟"

بدیهی است که بسیاری مسائل پیچیده دیگری در نمایه نمودن نشریات ادواری وجود دارند که در این فصل بحثی از آن ها بمیان نیآمده، لیکن بنظر میرسد که بسیاری از نمایه های جاری از نظرگاه روش کار و کاربردشان رضایت بخش نیستند. چنین مینماید که در حال حاضر نمایه ها برای کسانی تهیه شده اند که خوب میدانند چه چیزی را میخواهند، تا بآن حد که حتی ترتیب لغات عنوان مطلب مورد نظر را بدانند و بنابراین بهیچوجه مایل نیستند که از نمایه استفاده نمایند. لیکن اکثر استفاده کنندگان باید بدانند که چرا از نمایه استفاده میکنند تا بتوانند مقاله یی را که راجع به چیزی و یا بوسیله کسی نوشته شده، بیابند. در مورد تهیه نمایه از نام نویسندگان مشکلی پیش نمیآید لیکن مسئله تهیه نمایه موضوعی است و با نمونه هائی که ذکر شد، میتوان به نقائص بسیاری از نمایه ها در این مورد پی برد. اصلاحاتی که در زمینه نمایه موضوعی بایستی به عمل آید، باید پیرو همان روش **British Technology Index** یا **Perspective** باشد و نیز از بکار بردن کلمات گیج کننده از قبیل "کلمات مهم" و "استخراج کلمات کلید از عنوان" اجتناب نمود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی